

SINANLI KÖPRÜSÜ

(bk. ALPULLU KÖPRÜSÜ).

SINCAN

Çin Halk Cumhuriyeti'nin kuzeybatı kesiminde bulunan Doğu Türkistan'daki Uygur Özerk Bölgesi'nin Çince'den gelen adı (bk. TÜRKİSTAN).

SİNCİ

(السنجي)

Ebû Ali el-Hüseyn b. Şuayb es-Sincî el-Mervezî (ö. 430/1039 [?])

Şâfiî fakihi.

Merv'in büyük köylerinden Sinc'de doğdu. Nişâbur'da Ebû'l-Hasan Muhammed b. el-Hüseyn el-Alevî, Ebû Abdullah Muhammed b. Abdullah el-Hâfız'dan, Dinever'de Ebû'l-Kâsım İbnü'l-Kec'den, Bağdat'ta Şâfiî mezhebinin Irak tarikinin pîri Ebû Hâmid el-İsferâyînî'den ve Mehâmilî'nin talebelerinden, Merv'de Horasan tarikinin pîri olan Ebû Bekir Abdullah b. Ahmed el-Kaffâl'den hadis ve fıkıh tahsil etti. Sincî ile birlikte Kaffâl'e talebelik edenler arasında Ebû Ali el-Merverrûzî (Kâdî Hüseyin) ve Ebû Muhammed Rüknu'lislâm el-Cüveynî de vardır. Sincî, Ebû Bekir el-Hîrî'den Şâfiî'nin *el-Müsned*'ini sema yoluyla almıştır.

Şâfiî müctehidleriyle ilgili tasnifte mezhep imamının usul ve kaidelerine bağlı kalarak ihtihadda bulunan âlimleri niteleyen "ashâbü'l-vücûh" kategorisinde sayılan Ebû Ali es-Sincî'ye Ebû İshak eş-Şîrâzî'nin *el-Mühezzeb*'inde hiç temas edilmezken İmâmü'l-Haremeyn el-Cüveynî'nin *Nihâyetü'l-ma'lab fi dirâyeti'l-mezheb*'i ve Gazzâlî'nin *el-Vasî'î*' ile müteahhirin Horasan Şâfiî fakihlerinin eserlerinde, özellikle Nevevî'nin *el-Mecmû'*unda ve daha çok *Şerhu't-Telhîs* adlı eserine pek çok atıf yapılmıştır. Dönemin Nişâbur Şâfiî fakihleri, kendi bölgelerindeki âlimler arasında imam düzeyine çıkmış üç kişiyi Ebû Ali es-Sincî "hem çok eser vermiş hem muhakkık", Ebû Muhammed el-Cüveynî "az eser vermiş fakat muhakkık", Nâsir el-Ömerî el-Mervezî "çok eser vermiş fakat muhakkık değil" şeklinde değerlendirmişlerdir. Şâfiî muhitlerinde kullanılan, "Horasan'ın ziyeti şeyh ve kâdîdir; Irak'ın ziy-

neti şeyh ve kâdîdir" tekerlemesinin ilk kısmında geçen şeyh Ebû Ali es-Sincî, kâdî Ebû Ali el-Merverrûzî, ikinci kısımdaki şeyh Ebû Hâmid el-İsferâyînî, kâdî ise Ebû't-Tayyib et-Taberî'dir. Nevevî'nin eserlerinde Şeyh Ebû Ali denildiğinde Sincî kastedilir. Sincî'den fıkıh tahsil edenler arasında Ebû'l-Feth Sehl b. Ahmed el-Ergyânî, Ebû Hâmid Ahmed b. Muhammed eş-Şücâî es-Serahsî, hadis rivayet edenler arasında Muhammed b. Abdürrezzâk el-Mâhuvânî anılır.

Sincî'nin vefatıyla ilgili olarak İbn Hallikân onun 430 (1039) yılını biraz geçtiğini belirtirken Abdülkerîm b. Muhammed er-Râfîî ve Takıyyüddin İbn Kâdî Şühbe 427 (1036) yılını verirler. *Târîhu'l-İslâm* adlı eserinde hemen hemen aynı bilgileri iki farklı isim altında tekrarlayan Zehebî, "Hüseyn b. Şuayb" başlığı altında (s. 285-286) Sincî'nin ölüm tarihini 430 olarak kaydederken "Hasan b. Muhammed b. Şuayb" başlığı altında (a.g.e., s. 365-366) 432 yılı Rebülevvel ayını (Kasım 1040) vermekte, *Siyeru a'lâmü'n-nübelâ*'da ise (XVII, 526-527) 432'de vefat ettiğini belirtmektedir. Sincî, Merv Kabristanı'na hocası Kaffâl'in yanına defnedildi.

Eserleri. 1. *Ta'likâ*. Bu eserinde mezhebin Irak ve Horasan kollarını (tarika) birleştirme girişiminde bulunan Sincî mezhep içerisinde bu yönde ilk teşebbüste bulunan kişi olarak tanınmıştır. 2. *Şerhu'l-Muhtasar*. Müzenî'nin eseri üzerine yapılmış bir şerhtir. Abdülkerîm b. Muhammed er-Râfîî, *et-Teznib*'inde İmâmü'l-Haremeyn el-Cüveynî'nin Sincî'ye ait "el-Mezhebü'l-kebîr" lakabını verdiği bir kitabı bulunduğunu, Tâceddin es-Sübkî ise bu eserin *Şerhu'l-Muhtasar* olduğunu belirtir. 3. *Şerhu'l-Fürûc*. İbnü'l-Haddâd el-Kinânî'nin *Kitâbü'l-Fürûc fi'l-mezheb* adlı eserinin şerhi olup Ebû İshak eş-Şîrâzî'nin *Mühezzeb*'inden daha küçük hacimli olduğu belirtilir. İbn Kâdî Şühbe, gördüğünü söylediği bu eserle *et-Telhîs* şerhinin son derece güzel birer çalışma olduğunu ifade eder. 4. *Şerhu't-Telhîs*. Müellifin İbnü'l-Kâs'ın eserine yazdığı bu şerh Ebû İshak eş-Şîrâzî'nin *el-Mühezzeb*'inden daha hacimlidir. 5. *el-Mecmû'*. Gazzâlî *el-Vasî'î* adlı eserinde, Ebû Hafs Zeynüddin İbnü'l-Verdî *Behcetü'l-verdiyye*'de Sincî'nin bu eserinden söz etmektedir. Kitaba *el-İstikşâ* adıyla bir şerh yazılmıştır.

BİBLİYOGRAFYA :

Nevevî, *Tehzîbü'l-esmâ' ve'l-lugât* (nşr. M. Ali Muavvaz – Âdil Ahmed Abdülmevcûd), Beyrut 1426/2005, I, 763; a.mlf., *el-Mecmû'* (nşr. M. Necîb el-Mutîf), Riyad 1423/2003, I, 97; İbn Hallikân,

Vefeyât, II, 135-136, 433; III, 46; IV, 197; Zehebî, *A'lâmü'n-nübelâ*, XVII, 526-527; a.mlf., *Târîhu'l-İslâm: sene 421-430, 431-440*, s. 285-286, 365-366; Sübkî, *Tabakât* (Tanâhi), IV, 344-348; İbn Kâdî Şühbe, *Tabakâtü'l-fukahâ'i's-Şâfi'iyye* (nşr. Ali M. Ömer), Kahire, ts. (Mektebetü's-sekâfeti'd-dîniyye), I, 184-185; *Keşfü'z-zunûn*, I, 479; II, 1257, 1606, 1635; M. Nüreddin Merbû Bencer el-Mekkî, *Esmâ'ü'l-kütübi'l-fıkhiyye li-sâdetine'l-e'immeti's-Şâfi'iyye*, Kahire 1415/1994, s. 18, 33, 48; Abdülkâdir b. Abdülmuttalib el-Mendîlî el-Endünesî, *el-Hazâ'inü's-seniyye min meşâhiri'l-kütübi'l-fıkhiyye li-e'immetine'l-fukahâ'i's-Şâfi'iyye*, Beyrut 1425/2004, s. 36, 56, 65, 66, 148.

BİLAL AYBAKAN

SİND

(السندي)

Hindistan alt kıtasında tarihî bir bölge ve günümüzde Pakistan'da bir eyalet.

Pakistan'ın güneydoğusunda İndus nehri çevresinde yayılan Sind bölgesi batı kesimleri dağlık (Kırthar dağları), orta kesimleri İndus çevresindeki alüvyonlu ovalar, doğuda kumlu çöller (büyük kısmı Hindistan sınırları içine taşan Thar çölü) olmak üzere üç farklı coğrafi üniteden oluşur. Sind adının aslı Eski Farsça'da Hindu, Grekçe'de Indos, Latince'de Indus ve Hint dillerinde Sindhu şeklinde bir nehrin adı olarak kullanılan Sanskritçe *sindhu* (nehir) kelimesidir. Arap coğrafyacıları Uman deniziyle Keşmir dağları arasında kalan bölgeye Sind demişlerdir. *Hudûdü'l-âlem*'e göre Sind'in sınırlarını doğuda Mihrân nehri, güneyde Hint Okyanusu, batıda Kirman toprakları, kuzeyde Horasan'a (Doğu İran ve Kuzey Afganistan) bitişik çöl teşkil eder (s. 123-124). Sind'in İslâm öncesi tarihi Hindistan tarihi içerisinde ele alınmaktadır (*DİA*, XVIII, 75-76). Bu bölgede müslümanlar tarafından ele geçirilmeden önce Hindu Racpûtlar hâkimdi. Onlardan rahatsız olan Budistler'in müslümanları kurtarıcı gibi gördükleri ve fetihler sırasında kendilerine yardım ettikleri bilinmektedir.

Bölgenin kuzeyinde iklim yazları sıcak (kuzeydeki Ya'kübâbâd şehrinde sıcaklık gölgede 50°C'ye kadar çıkabilmektedir), kışlar soğuk geçer. Doğudaki çöl kesiminde sıcaklık yazın kavurucudur. İndus vadisi çevresi buğday, pamuk, pirinç ve şeker kamışı ziraatının yaygınlaştığı bir alandır. Bu ziraî faaliyet 1932'de inşa edilen Sukkur Barajı ve sonraki yıllarda yapılan bir seri kademeli baraj sistemiyle gelişme göstermiştir. Başta tekstil sanayii olmak üzere bölgedeki sanayi faaliyeti bölgenin